

AI – en samhällsfråga för alla

Uppföljning av rapporten
AI är en samhällsfråga
från 2019

Innehåll

- 3 Inledning
- 5 Summering
- 6 AI och säkerheten
- 8 Människa- och maskininteraktion
- 10 Större tilltro till människor än AI
- 12 AI i relation till fakta, information och nyheter
- 14 AI och demokrati
- 16 AI och jobben
- 19 AI och framtiden
- 22 Om undersökningen

Inledning

Samhället genomgår just nu en ny teknisk revolution. Varje teknikskifte har historiskt sett medfört tveksamhet och oro hos människan. I denna rapport ser vi en liknande reaktion kring artificiell intelligens – vilket är naturligt. Vi på Microsoft har ett stort ansvar – tillsammans med andra teknikbolag, utbildningsorgan och beslutsfattare – i att öka kunskapen och förståelsen för AI. Men vi har alla, som samhälle, ett ansvar att ta till oss och använda tekniken på ett ansvarsfullt sätt för ett konkurrenskraftigt Sverige.

Potentialen i AI är enorm. Tänk dig en värld där AI lyckas hitta samband som leder till botemedel för flera av våra mest dödliga sjukdomar, och på så sätt eliminerar dem för framtida generationer. En värld där AI hjälper till att skydda utrotningshotade djur genom att övervaka och analysera deras rörelsemönster och levnadsvillkor, som möjliggör bättre skydd för arterna. Föreställ dig en framtid där människa med hjälp av AI skapar nya, miljövänliga material och tekniker som resulterar i genombrott för hållbara och effektiva energikällor som ännu inte har uppfunnits. Denna värld och framtid är inte särskilt avlägsen. AI används redan idag för att lösa många av världens utmaningar. Men vi har bara börjat skrapa på ytan av möjligheterna.

Utbildning och kunskap är nyckeln till förståelse och framgång. För att vi ska kunna dra full nytta av tekniken och skapa framgångsrika och säkra samhällen med AI som stöd behöver vi få människan att omfamna och förstå tekniken. Vi är övertygade att AI kommer att stärka Sveriges konkurrenskraft. Genom ett gemensamt kunskapslyft kan vi tillsammans bidra till en framgångsrik AI-revolution där Sverige visar vägen.

Summering

Under 2019 pågick en stor samhällsdiskussion i Sverige kring artificiell intelligens (AI). Frågorna om AI var ofta nya i allmänhetens ögon och det fanns en stor osäkerhet kring hur AI fungerade, vad AI hade för förmågor och hur nya algoritmer skulle påverka jobben. Det senaste året har AI, i takt med att generativ AI slagit igenom, återigen blivit en stor samhällsdiskussion. I ljuset av denna teknikutveckling ser vi att den allmänna opinionen kring AI gjort tydliga förflyttningar under de senaste fem åren. Microsoft har tillsammans med AddAI och Novus tagit fram den här rapporten som är en uppföljning på rapporten AI är en Samhällsfråga från 2019. 2024 års rapport innehåller många av de frågor som ställdes i den tidigare rapporten, men även nya frågor då svenskarnas syn på AI har utvecklats sedan generativ AI blev mer tillgänglig och användbar.

AI-tekniken har utvecklats i snabb takt, och dess integration i vardagslivet har blivit alltmer påtaglig. Genom nya generativa AI-system har vi sett hur AI kan skapa innehåll, förutsäga beteenden och automatisera komplexa uppgifter, vilket har resulterat i effektivitetsvinster och nya möjligheter. AI har exempelvis bidragit till betydande framsteg inom hälsovård, utbildning och affärsverksamhet. Dessa framsteg visar på AI:s enorma potential att förbättra flera aspekter av vårt samhälle.

Opinionens förändringar kring AI har varit märkbara under de senaste fem åren. En växande entusiasm för teknikens potential, balanseras av en ökad försiktighet och krav på ansvarsfull användning. Denna dynamik har påverkat både den offentliga och privata sektorns beslut om hur, och i vilket tempo, AI ska implementeras och regleras.

För att hantera den oro som finns kring AI och maximera

de positiva effekterna är det viktigt att fortsätta dialogen om teknikens roll i samhället. Genom att främja en kultur av öppenhet, inkludering, kompetensutveckling och ansvarsfull innovation kan vi säkerställa att AI bidrar till en ljusare framtid för alla.

Rapporten belyser viktiga aspekter av artificiell intelligens, dess samhällspåverkan och svenskarnas syn på tekniken. AI:s potential att förstärka cybersäkerheten genom snabb analys av stora datamängder och identifiering av hot är något som berörs, även om svenskarnas syn på cyberhot inte har förändrats mycket de senaste fem åren.

Rapporten indikerar att svenskar idag, jämfört med fem år sedan, har ett något lägre förtroende för utbildningens roll för karriären. Detta kan sammanhånga med att man har större tilltro till AI-teknikens värde och betydelse som stöd i arbetslivet. Men utbildning och kompetensutveckling inom just AI kan bli avgörande för att människor, och vi som samhälle i stort, ska kunna dra full nytta av AI:s möjligheter.

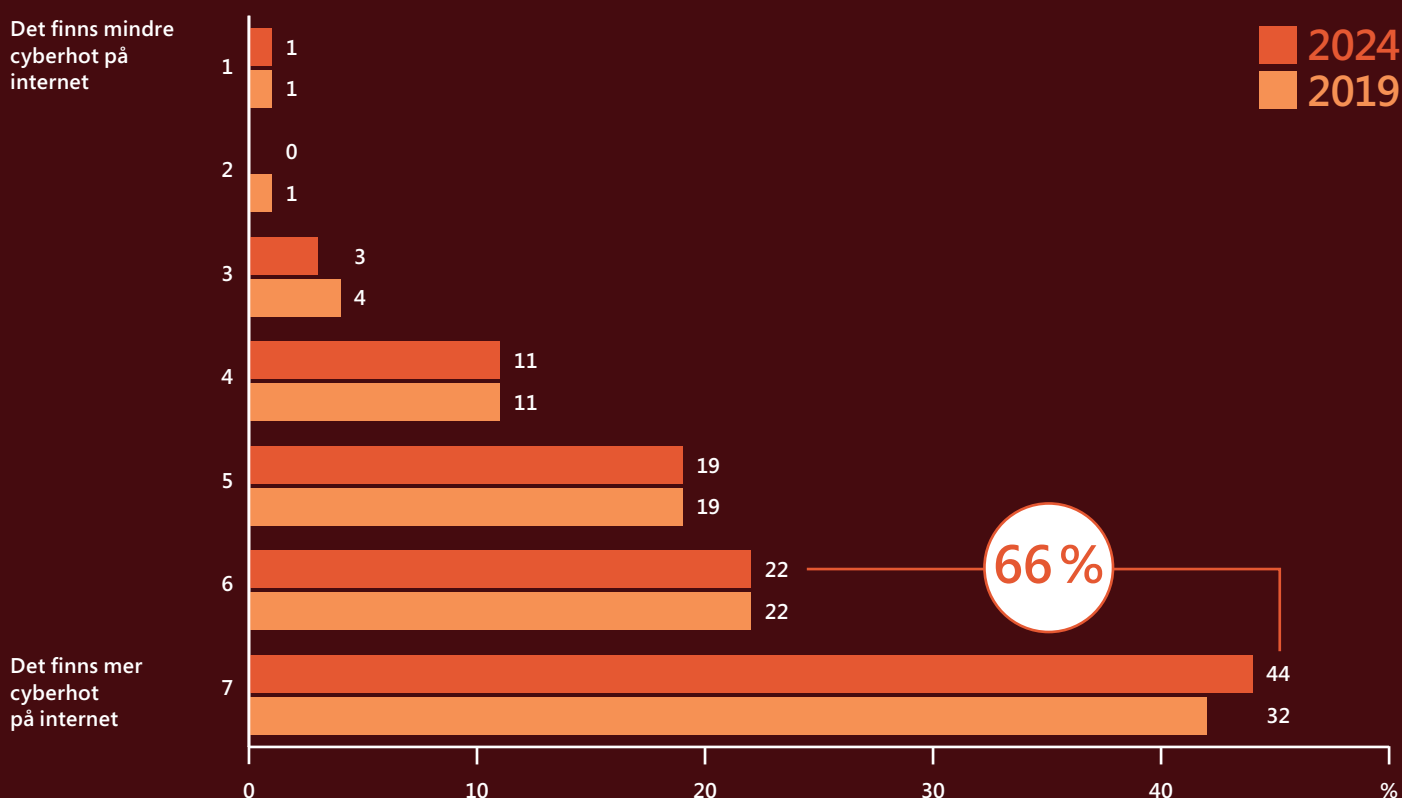
AI:s förmåga att producera verklighetstroga bilder och videor har stärkt kravet på källkritik och granskning. Fler svenskar anser idag att det blir svårare att tro på fakta och nyheter i en AI-framtid än vad de gjorde 2019. Detta tyder på en ökad skepsis mot fakta och nyheter jämfört med för fem år sedan.

Sammanfattningsvis ger rapporten en inblick i svenskarnas syn på AI och dess påverkan, med en balans mellan försiktig optimism och behovet av ansvarsfull hantering.

Daniel Akenine, nationell teknikchef på Microsoft

AI och säkerheten

Tänk dig att det är år 2030 och att AI slagit igenom på bred front. Tror du då att:

2019 trodde två av tre svenskar att det kommer att finnas fler cyberhot på internet år 2030. Resultatet på samma fråga 2024 visar att efter fem år är svenskarnas förväntan på utvecklingen närmast oförändrad, endast två procentenheter skiljer i svaren mellan de olika åren. Något som potentiellt kan förklaras med att ökningen av såväl cyberhoten som säkerhetslösningarna förhåller sig nära varandra.

Att allmänheten är mer medveten om cyberhoten idag än för fem år sedan kan förklaras av de senaste fem årens intrång och utpressningsattacker som uppmärksammats och rapporterats flitigt om i media.

Cyberhoten ökar i takt med att samhället, företag och människor blir alltmer digitala. Med hjälp av artificiell intelligens finns stora möjligheter att förstärka cyberförsvaret och säkerheten. AI kan analysera stora datamängder snabbt och identifiera potentiella hot innan de orsakar skada, vilket bidrar till en mer proaktiv

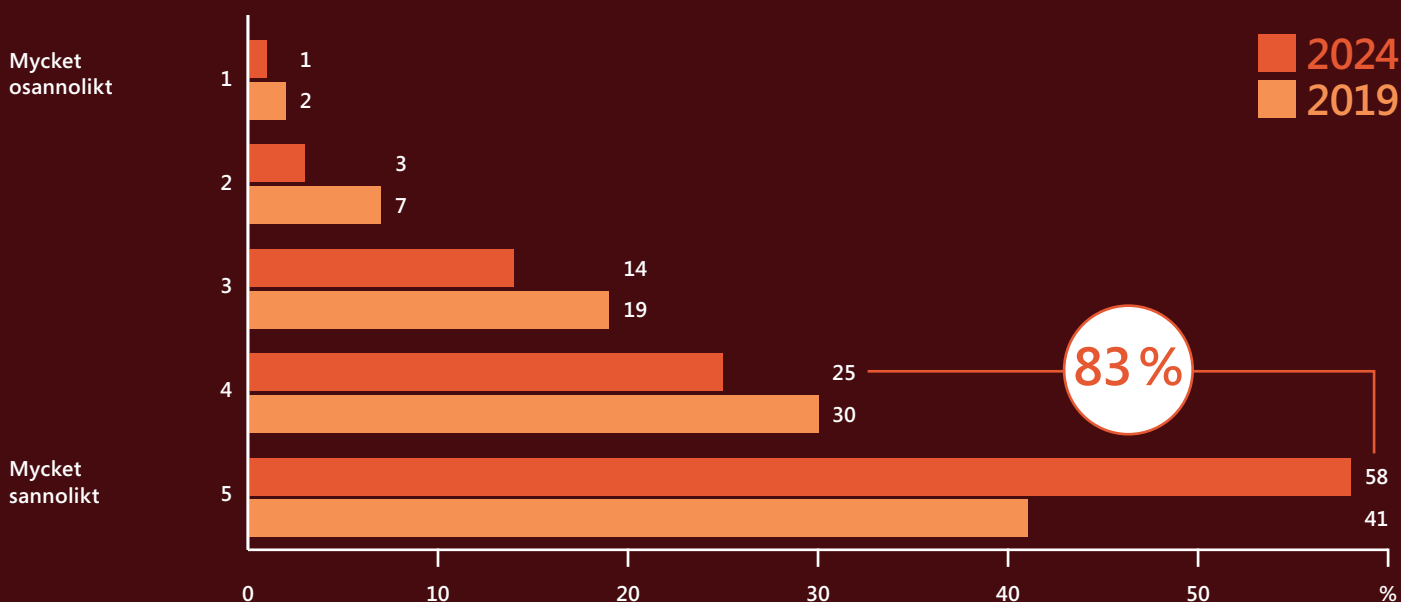
säkerhetsstrategi och i sin tur en säkrare digital värld. Samtidigt kommer cyberkriminella försöka använda AI i motsatt syfte för att genomföra mer sofistikerade och svårupptäckta attacker. AI har blivit ett viktigt verktyg för angripare att hitta sårbarheter, men samtidigt har AI blivit ett ännu viktigare verktyg i att utveckla säker kod och att identifiera hot genom loggar med så mycket data att de bara klarar av att analyseras av maskiner.

Microsofts säkerhetsrapport, [Digital Defense Report 2023](#), visar att man lyckats gå från att förhindra 98 procent av alla attacker globalt till att nu, med hjälp av bland annat AI, kunna förhindra 99 procent. En ökning som vid första anblick kan låta marginell men i verkligheten innebär att miljarder fler digitala angrepp stoppas varje år.

Samtidigt tror fler svenskar än tidigare att det är mycket sannolikt att det inom tio år (sett till när frågan ställdes) inträffar att en stor mängd digitala patientjournaler läcker ut från sjukvården och görs tillgängliga på nätet under en

Tänk dig följande scenario: "På grund av en större hackerattack i Sverige så läcker en stor mängd digitala patientjournaler ut från sjukvården, och görs tillgängliga på nätet under en period."

Hur sannolikt är det att detta inträffar inom 10 år, tror du?

period. Sammantaget är det åtta av tio svenskarna som tror att scenariot är mycket eller ganska sannolikt, jämfört med sju av tio 2019.

En förklaring till det kan vara de dataintrång som uppmärksammats i media under de senaste fem åren, vilket i sin tur kan ha påverkat allmänhetens medvetenhet om risken. Enligt det amerikanska hälso- och socialdepartementet (HHS) har antalet it-attacker mot sjukvårdssektorn ökat med mer än 250 procent under de senaste fem åren.

En observation som tidigare gjorts är att många anser att offentliga aktörer har goda intentioner och vilja att skydda våra data, men saknar förmåga och kompetens, vilket i sin tur kan leda till minskat förtroende – vilket data från bland annat OECD visar. Dels för att det är komplicerat och kräver stora mängder resurser, dels för att hotaktörerna kan vara kunniga, välfinansierade och avancerade.

Så används AI idag

Oregon State University har implementerat Microsoft Copilot for Security. Med hjälp av AI kan universitetet snabbt analysera stora mängder säkerhetsdata och automatisera svar på potentiella hot, vilket hjälper dem att identifiera och åtgärda säkerhetsbrister innan de orsakar skada. Trots att många cyberkriminella har börjat använda AI för att genomföra alltmer avancerade attacker möjliggör samma teknik proaktiva och snabba åtgärder som förhindrar dem från att lyckas.

Människa- och maskininteraktion

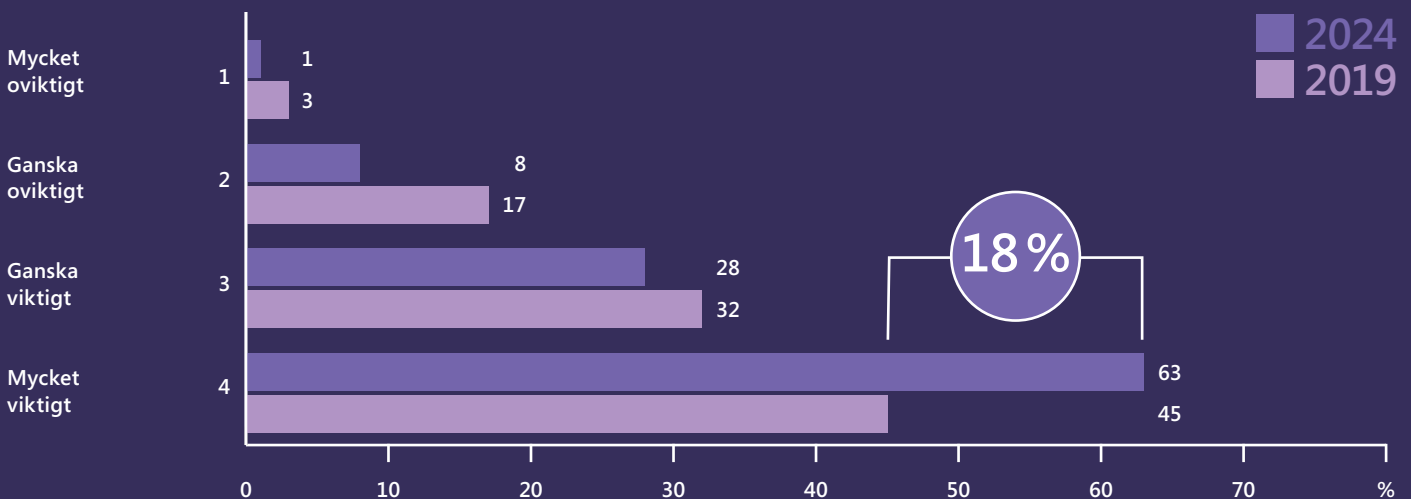
Vi känner ett starkt behov av att få veta om vi pratar med en människa eller en maskin, något vi också gjorde för fem år sedan. För en överväldigande majoritet av svenskarna är det viktigt att veta om det är en människa eller en dator som de kommunicerar med via telefon eller chattar. Nio av tio vill veta om det är en människa eller ett AI de pratar med när de pratar med till exempel en kundtjänst.

Trots att vi har bättre tillgång till AI idag, och fått en bättre inblick i möjligheterna tekniken ger, med avancerade språkmodeller som möjliggör närmare verkligt tal än

någonsin tidigare, är den mänskliga interaktionen alltså fortsatt viktig för de flesta. Därför är det av stor vikt att följa samhällets förhållningssätt till tekniken och dess utveckling.

Det är svårt att sia om huruvida framtida AI kommer att bidra till en högre nivå av mänsklig interaktion eller främja ökad acceptans för konversation med maskiner i takt med att det blir alltmer normaliserat. Detta förutsätter att tekniken lyckas integrera mänskliga mjuka värden med AI:ns snabbhet och precision.

Hur viktigt eller oviktigt är det för dig att veta om du kommunicerar med en människa eller en dator (artificiell röst) på telefon, när du till exempel kontaktar en kundtjänst?

Avsevärt fler anser 2024 att det är mycket viktigt att kunna avgöra om det är en riktig röst man kommunicerar med (en ökning med 18 procentenheter). Ökningen har sannolikt en koppling till att det närmast var en teoretisk fråga 2019, medan det 2024 är en verklig utmaning att avgöra.

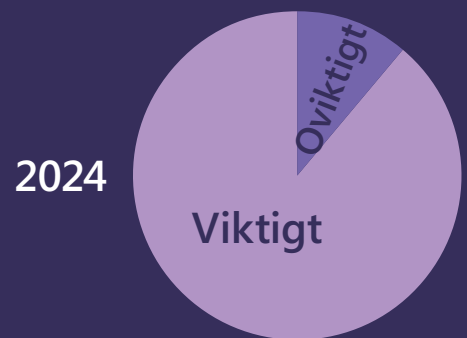
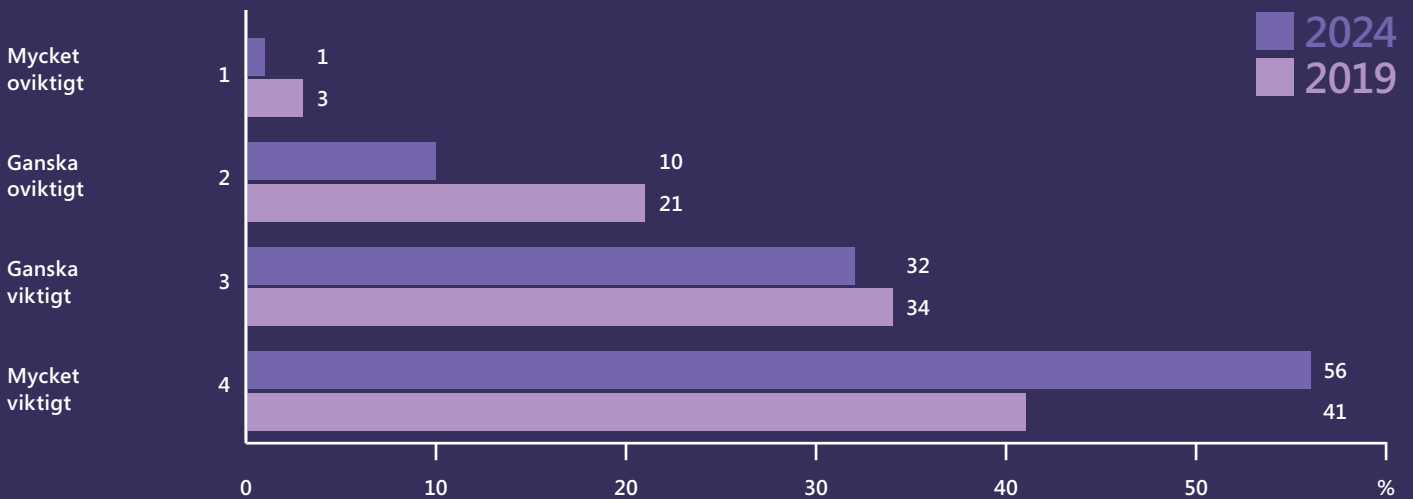
Behovet att förstå vad som är mänskligt och artificiellt har ökat, vilket skulle kunna förklaras med att det för fem år sedan inte fanns tillgång till generativ AI som trovärdigt kunde förfälska bilder, film och ljud.

Ett liknande resonemang kan appliceras på om samtalet

sker med en dator (bot/chatt) på internet. Här är det 15 procentenheter fler som 2024 tycker att det är mycket viktigt att kunna avgöra om det är en människa eller dator de kommunicerar med.

En förklaring kan vara att man idag i högre utsträckning förväntar sig att texten från en chatbot är skapad av en algoritm än att en röst är det. Därför är förväntningen och behovet större att identifiera en röst än en automatisk chatbot. Det kan också upplevas bedrägligt att samtala med en robotröst som man tror är en människa.

Hur viktigt eller oviktigt är det för dig att veta om du kommunicerar med en människa eller en dator (bot/chatt) på internet, när du till exempel kontaktar en kundtjänst?

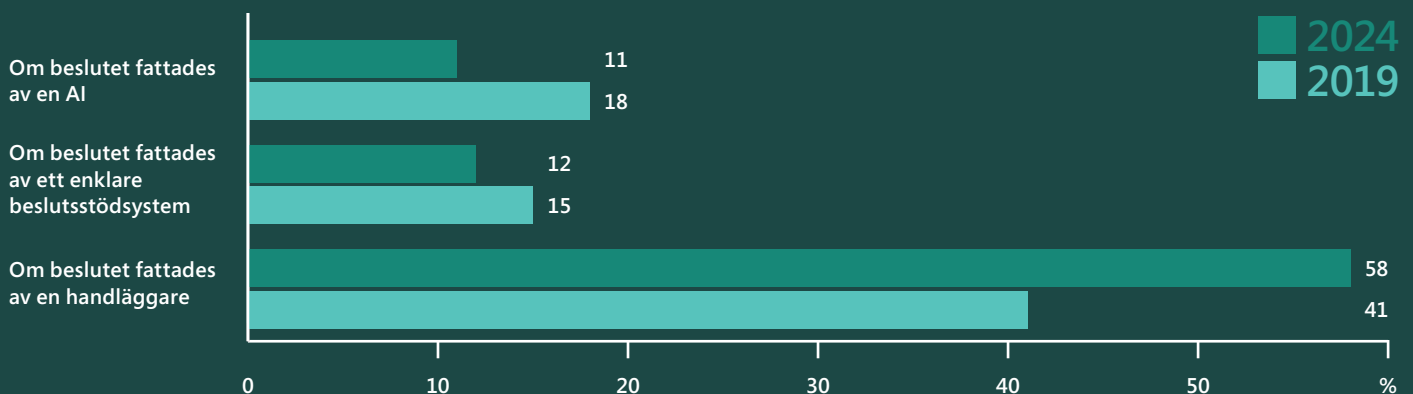

Så används AI idag

Ett exempel på hur AI redan används i människors vardag är vårdgivaren Kry:s implementering av Microsofts Azure OpenAI Service i Sverige. Genom att använda avancerade AI-modeller kan Kry snabbare hjälpa patienter genom att AI analyserar symptom och föreslår relevanta vårdalternativ för att mer exakt kunna koppla ihop patienterna med rätt specialkompetens snabbare. Detta visar hur AI kan förbättra effektiviteten i vårdsektorn, samtidigt som det är viktigt att patienterna förstår att de interagerar med en maskin först för att sedan få prata med rätt specialistläkare eller specialistsjuksköterska.

Större tilltro till människor än AI

Tänk dig att du eller någon närstående får ett besked från Försäkringskassan gällande sjukpenning. I beslutet står att du fått avslag på din ansökan. Skulle du lita mer på att det var ett korrekt beslut om beslutet fattades av en handläggare, ett enklare beslutsstödsystem eller om beslutet fattades av en AI?

På frågan om vem eller vad svenskar skulle lita på mest när det gäller att ta ett korrekt beslut om en ansökan hos en myndighet, svarar svenskarna att de har störst förtroende för en mänsklig handläggare. Sex av tio svenskar (58 %) uppger att de har större tilltro till ett avslag om sjukpenning ifall det tagits av en mänsklig handläggare än av AI. Det är betydligt fler än när frågan ställdes 2019, då svarade fyra av tio (41 %) att de föredrog en människa bakom beslutet, en skillnad på 17 procentenheter.

Bara elva procent av respondenterna säger idag att de skulle lita mer på beslutet om det var en AI som tagit det. Det är sju procentenheter lägre än 2019 då två av tio (18 %) menade att de litade mer på AI. En förklaring till

detta kan vara att en del av de nya generativa AI-verktygen ibland ger felaktiga svar, och att dessa inkorrektheter är något som också uppmärksammas i den allmänna debatten, vilket i sin tur kan göra att människor litar mindre på AI-system generellt. Antalet lösningar på marknaden har ökat explosionsartat sedan boomen för generativ AI under de senaste fem åren.

Samtidigt finns mängder av traditionella AI-system som är verifierade och testade för att kunna visa dess precision och korrekthet.

Så används AI idag

Ett konkret exempel på hur AI stödjer i beslutsprocesser finns hos Sveriges Domstolar som hanterar nästan en halv miljon mål varje år. För att effektivisera översättningen av juridiska dokument från andra språk har en AI-baserad översättningsapp utvecklats i samarbete med Microsoft och Atea. Denna AI-lösning är tränad för att förstå juridik och kan snabbt översätta dokument från över 60 olika språk. Tekniken sparar både tid och skattebetalares pengar genom att automatisera stora delar av översättningsprocessen. Efter AI-översättningen granskas dokumenten av mänskliga experter för att säkerställa korrektheten. En översättningsprocess som tidigare kunde ta flera månader för varje enskild översättning tar nu bara några minuter och levererar med hög precision. De översatta målen ligger sedan till grund för framtida domar vilket kräver både juridisk kunskap och förståelse för samband, något som inte är möjligt med de vanliga direktöversättningslösningarna som finns på marknaden.

AI i relation till fakta, nyheter och personlig data

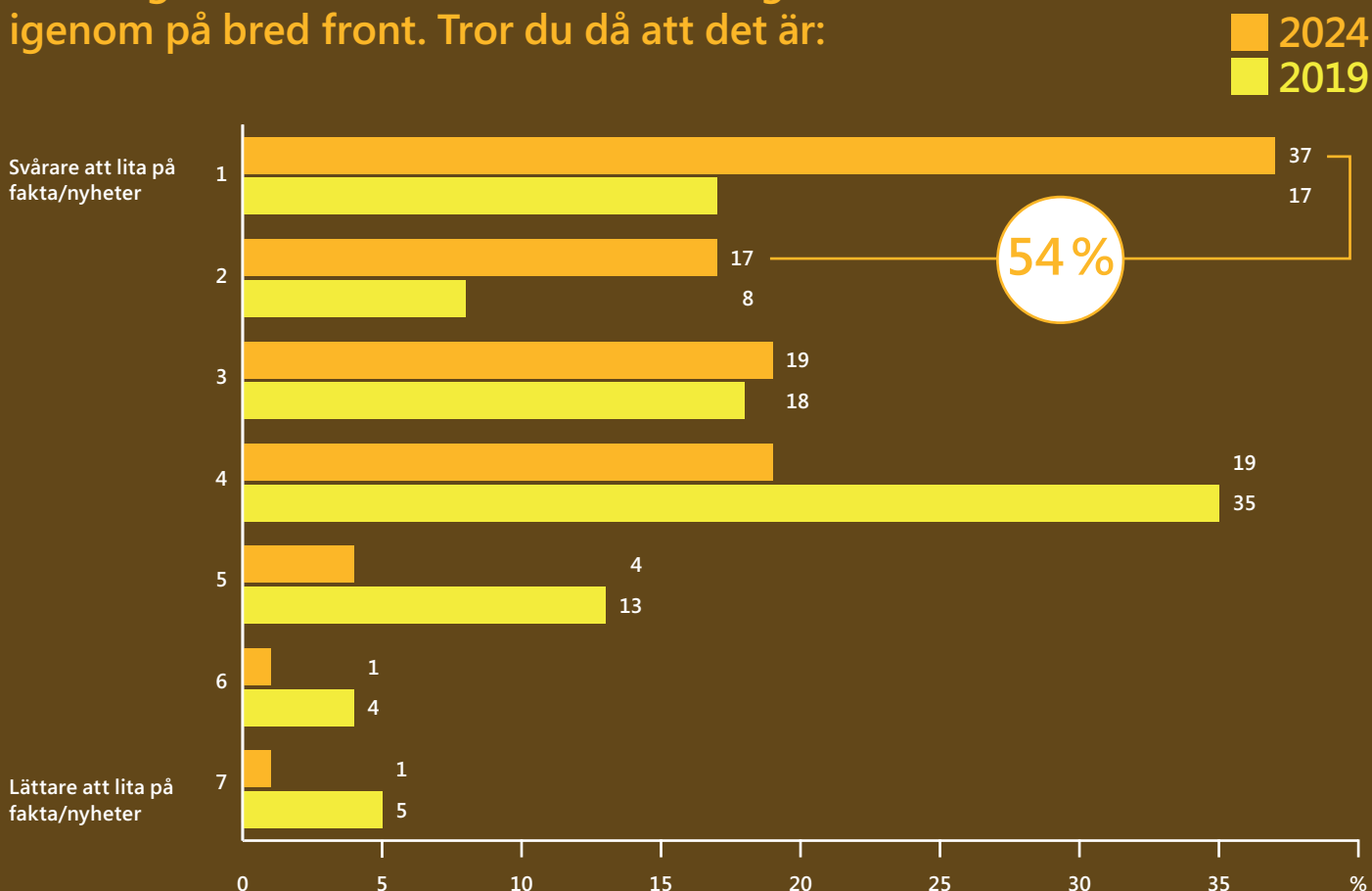
Över hälften, 54 procent, av svenskarna tror att en framtid där AI slagit igenom på bred front innebär att det kommer bli svårare att lita på fakta och nyheter. 2019 var det 25 procent som hade motsvarande uppfattning, en skillnad på hela 29 procentenheter. Svenskarna tror alltså att det i högre grad är svårare att lita på fakta och nyheter idag än för fem år sedan.

Dagens AI-tekniker, med avancerade språkmodeller och verktyg för ljud- och videogenerering, har förmågan att skapa verklighetstroga resultat. Dessa framsteg kan göra det svårt att skilja mellan äkta och manipulerat innehåll,

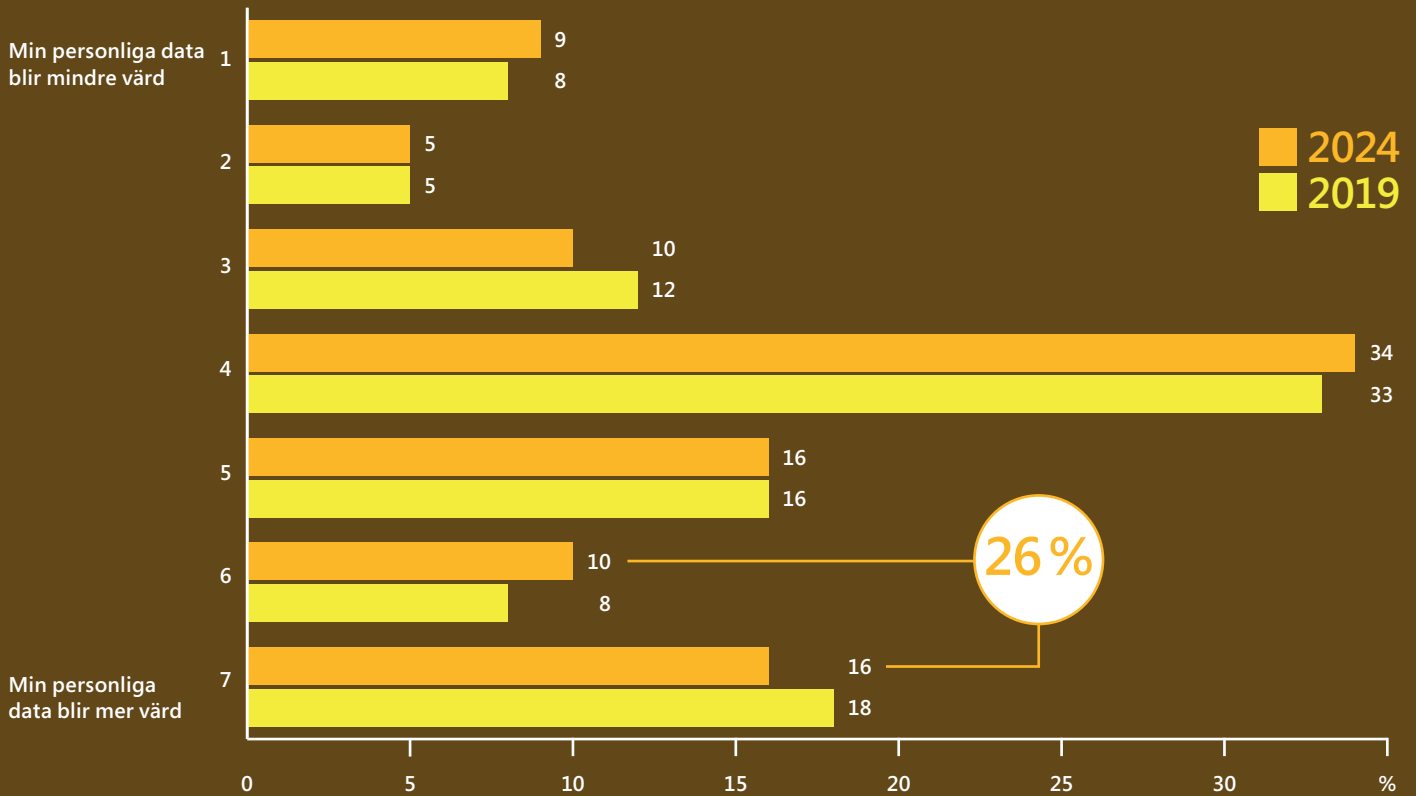
vilket uppmärksammats på många håll. Samtidigt för detta med sig att allmänheten har fått en ökad förståelse för den komplexa förmågan hos avancerad generativ AI.

Undersökningsresultatet påvisar att svenskarnas tilltro till fakta och nyheter har påverkats. Med AI:s kapacitet att framställa bilder och videor som verkar autentiska, ökar behovet av kritisk granskning och medvetenhet om källans trovärdighet. Därför ökar också behovet av att utveckla och installera ny teknik som kan ursprungsmärka nyheter.

Tänk dig att det är år 2030 och att AI slagit igenom på bred front. Tror du då att det är:

Tänk dig att det är år 2030 och att AI slagit igenom på bred front. Tror du då att:

En av fyra svenskar tror att värdet på deras personliga data har ökat till 2030 vilket är samma andel som 2019. Tittar man djupare ser man att färre yngre svenskar och fler äldre svenskar anser att deras data kommer att vara mycket mer värd 2030, jämfört med när de fick samma fråga för fem år sedan.

Skillnaden i deras bedömning är påtaglig, dubbelt så många yngre svenskar än de äldre anser att deras personliga data kommer att bli mycket mer värd i framtiden.

Tre av tio (30 %) svenskar i åldersspannet 18–49, är mycket övertygade om att deras data kommer att vara mer värd om tio år. Den tron sjunker i de äldre grupperna och bland äldre svenskar, 65–79 år, svarar bara femton procent att de tror att deras data kommer att vara mer värd.

Här bör påpekas att svenskarnas personliga uppfattning nödvändigtvis inte återspeglar verkligheten. Bilden bland svenskarna av att AI kräver alltmer personliga data blir delvis felaktig då träning av generativ AI ofta handlar mer om tillgång till stora text och bildmängder än ett behov av individdata.

Så används AI idag

Ett exempel på hur AI påverkar journalistik och nyhetsrapportering är Microsofts initiativ *JournalismAI*, där AI används för att stödja nyhetsredaktioner genom automatisering av vissa uppgifter och förbättring av faktakontroll. Programmet syftar till att hjälpa journalister att säkerställa korrekthet och transparens, vilket motverkar spridningen av felaktig information som generativ AI kan skapa. Detta belyser vikten av att utveckla teknik och verktyg som kan stötta mediebranschen i att upprätthålla förtroendet för fakta och nyheter i en AI-driven framtid.

AI och demokrati

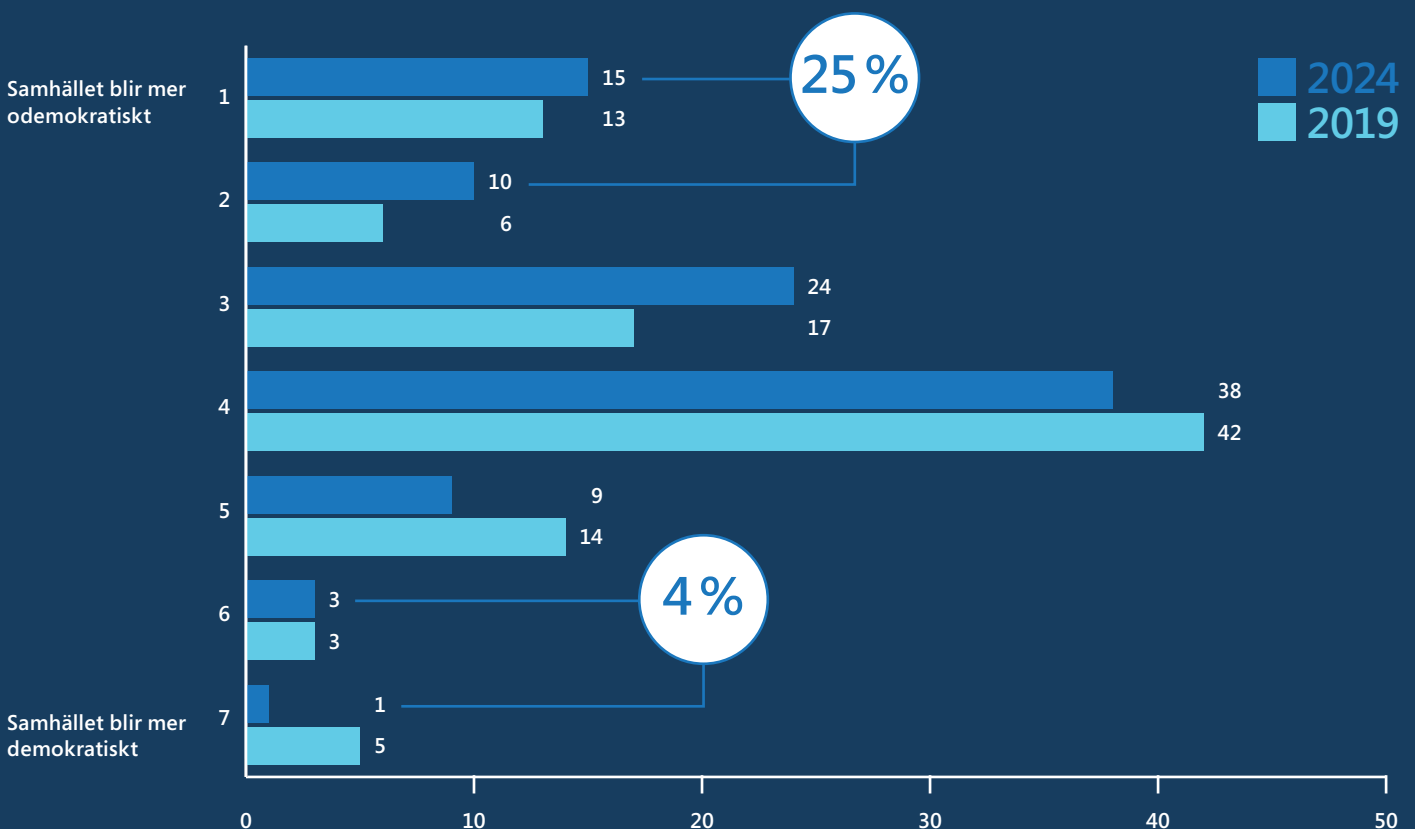
En relativt stor del av svenskarna har en neutral inställning till AI:s effekt på demokratin till 2030 och denna inställning har inte ändrats nämnvärt under fem år. Dock är fler svenskar idag mer skeptiska än 2019 och tror att AI kommer leda till ett mer odemokratiskt samhälle. 25 procent av svenskarna uppger idag att de tror att AI kommer göra samhället mer odemokratiskt, medan endast 4 procent tror att samhället blir mer demokratiskt. 2019 var det 19 procent av svenskarna som trodde att samhället kommer bli mer odemokratiskt på grund av AI, och 8 procent trodde att samhället kommer bli mer demokratiskt.

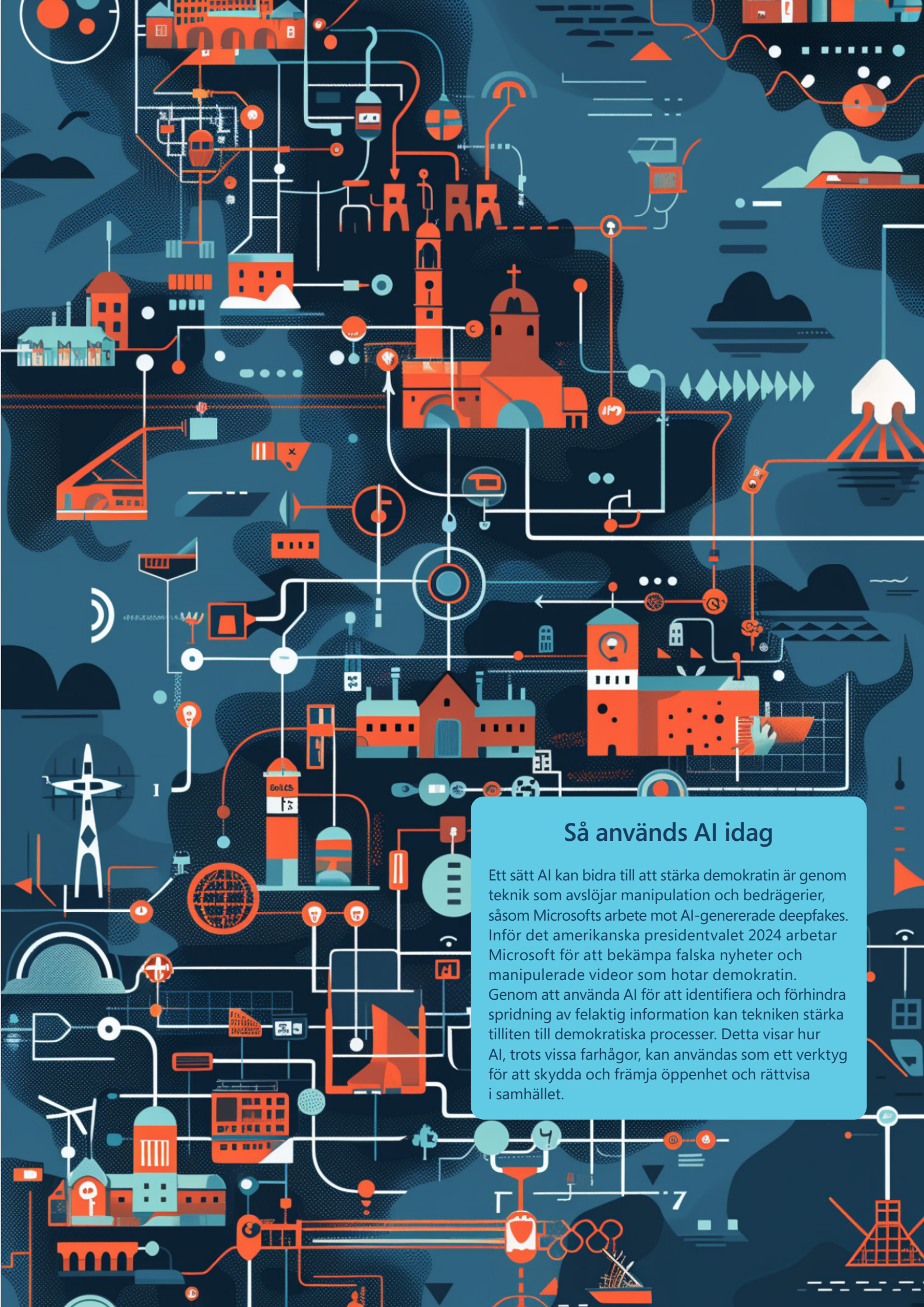
Skepsisen till AI kopplat till demokratifrågan har med

andra ord ökat något de senaste fem åren. Detta skulle kunna förklaras av en generell negativ trend för demokratin i världen, i takt med ökade auktoritära trender och inflytanden som gör att människor tappar tilltro, vilket bland annat [FN rapporterat om](#).

En viktig reflektion i sammanhanget är dock hur AI också har möjligheten att hjälpa till att göra världen mer transparent och demokratisk, till exempel genom att bygga system som granskar alla beslut, fakturor och transaktioner för att automatiskt avslöja korruption, odemokratiska beslut och oegentligheter.

Tänk dig att det är år 2030 och att AI slagit igenom på bred front. Tror du då att:

Så används AI idag

Ett sätt AI kan bidra till att stärka demokratin är genom teknik som avslöjar manipulation och bedrägerier, såsom Microsofts arbete mot AI-genererade deepfakes. Inför det amerikanska presidentvalet 2024 arbetar Microsoft för att bekämpa falska nyheter och manipulerade videor som hotar demokratin. Genom att använda AI för att identifiera och förhindra spridning av felaktig information kan tekniken stärka tilliten till demokratiska processer. Detta visar hur AI, trots vissa farhågor, kan användas som ett verktyg för att skydda och främja öppenhet och rättvisa i samhället.

AI och jobben

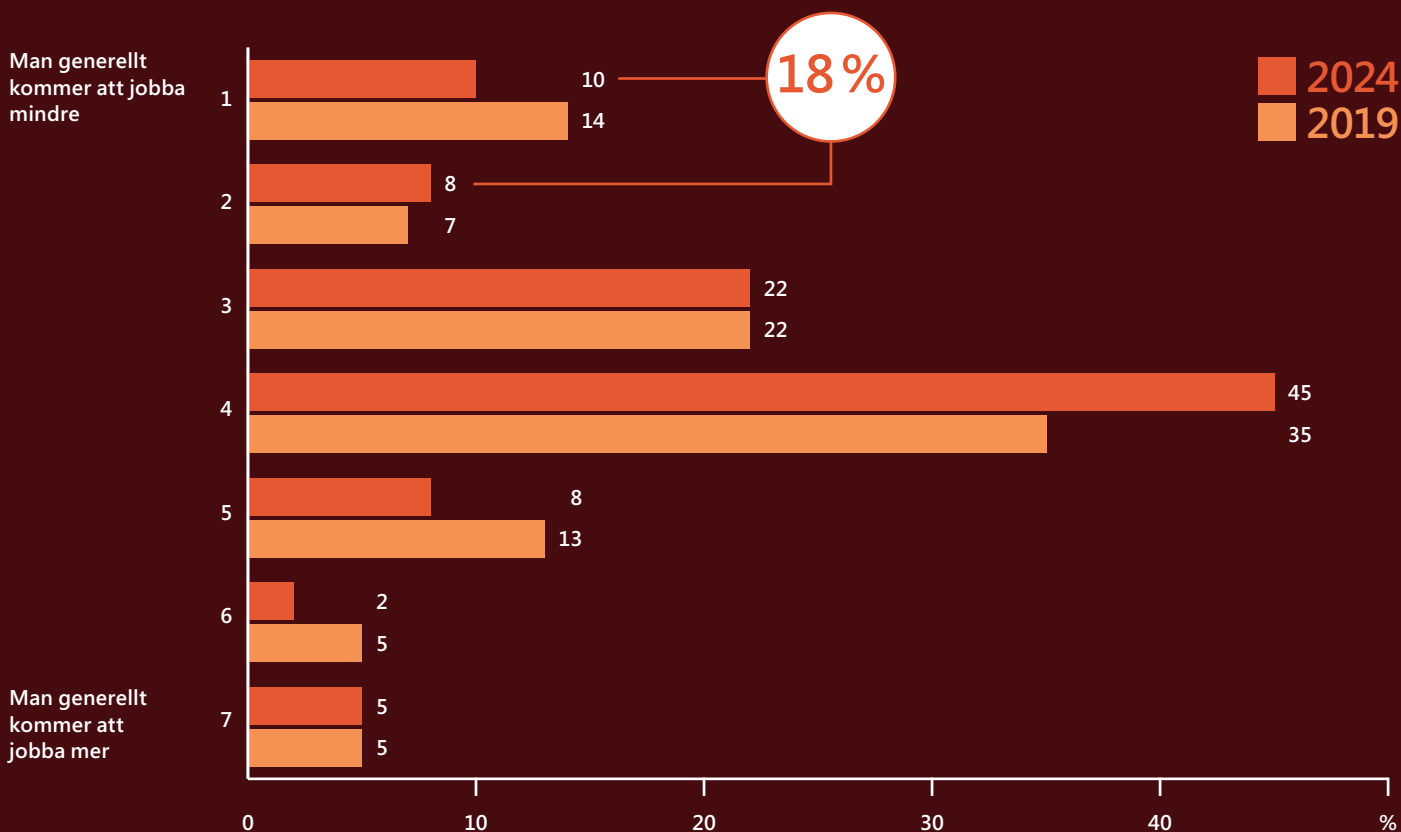
En stor andel av svenskarna (45 %) ser en framtid där de kommer att jobba ungefär lika mycket som de gör idag, eller något mindre (22 %) år 2030. Resultatet är snarlikt det när samma fråga ställdes för fem år sedan. Var femte svensk (18 %) tror att man generellt kommer att jobba mindre när AI slagit igenom. Endast sju procent tror att man generellt kommer att jobba mer.

28 procent av de som studerar tror att man kommer att

jobba mindre 2030 medan endast 15 procent av arbetare och 18 procent av tjänstemän tror att man kommer att jobba mindre 2030.

Det är fortsatt de yngre, mellan 18–29 år, som är mest övertygade om att tiden vi spenderar i arbete kommer att minska. I denna åldersgrupp tror cirka en av fem (22 %) att vi generellt kommer att jobba mindre och ynka 2 procent att vi kommer att jobba mer år 2030.

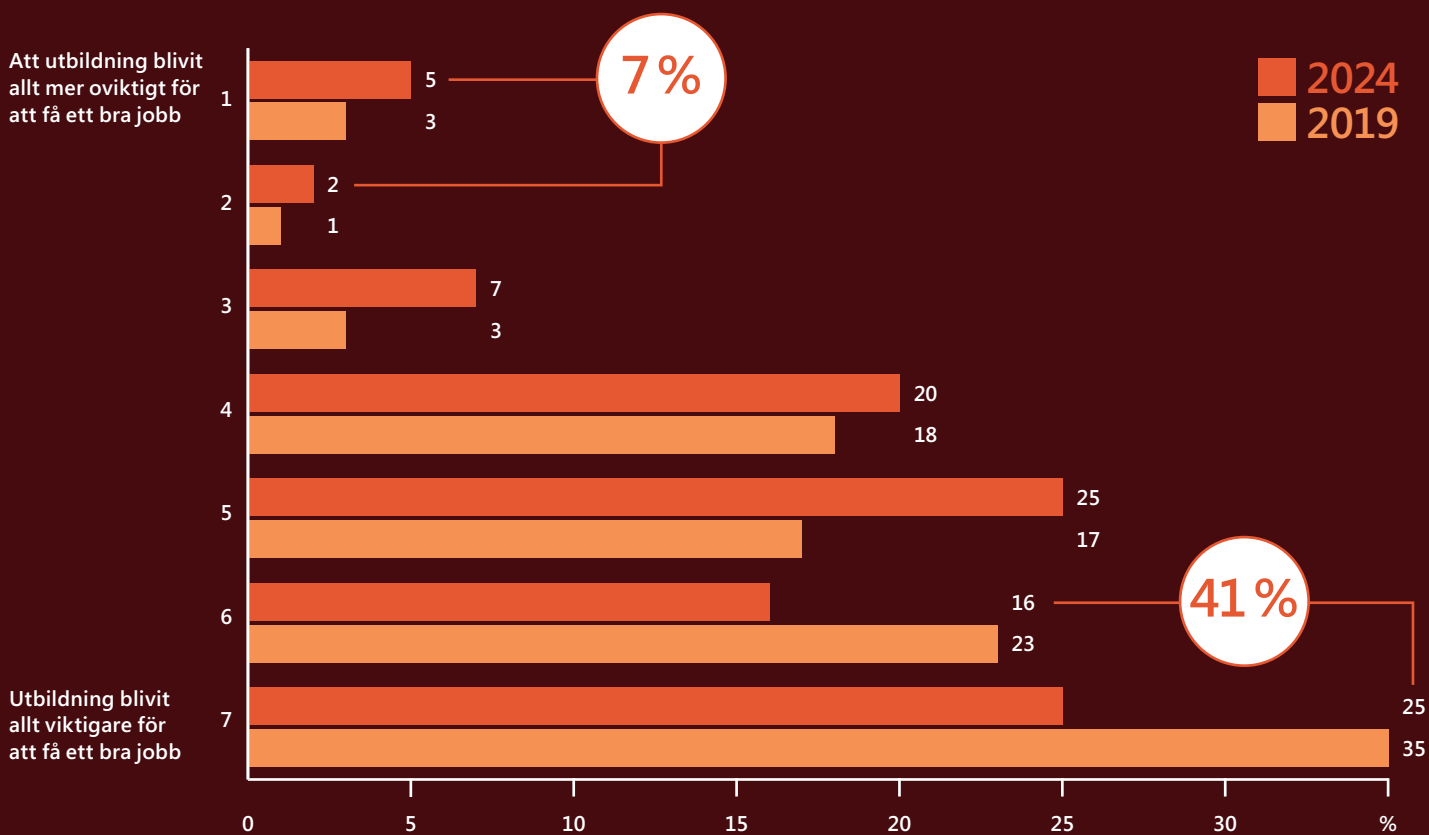
Tänk dig att det är år 2030 och att AI slagit igenom på bred front. Tror du då att:

Intressant nog har tilltron till att utbildning blir allt viktigare för att få ett bra jobb minskat under de senaste fem åren. Medan det år 2019 var 58 procent av svenskarna som ansåg att utbildning år 2030 skulle vara allt viktigare för att få ett jobb är det nu endast 41 procent som anser detsamma. Detta skulle kunna tyda på att fler tror att

teknikutvecklingen för med sig att det inte krävs samma utbildningsnivå för att få ett bra jobb. Samtidigt visar siffror från TechSverige att Sverige behöver ett årligt tillskott på 18,000 teknikerspecialister till 2028 för att möta kompetensbehovet på arbetsmarknaden. Det är betydligt fler (49 %) i åldrarna 50–64 år som tänker att utbildning

Tänk dig att det är år 2030 och att AI slagit igenom på bred front. Tror du då att:

kommer att bli allt viktigare för att få ett jobb jämfört med 18–49 åringarna (35 %).

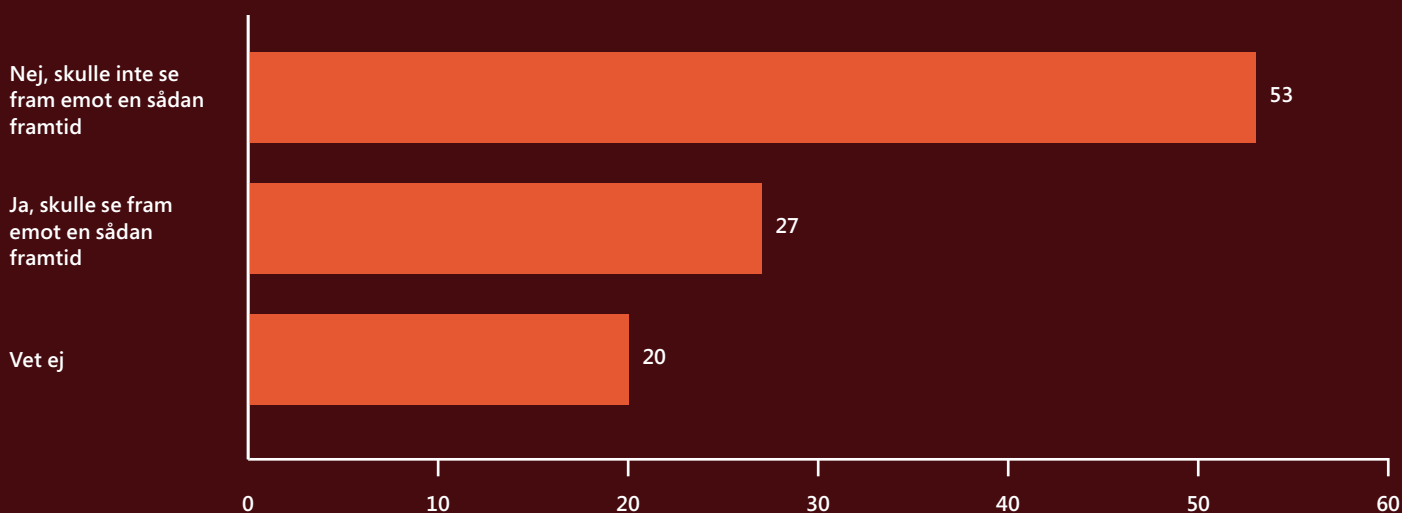
AI skulle kunna skapa en dubbel effekt, genom att både "sänka golvet och höja taket" när det gäller utbildning. I ett sådant scenario blir det lättare att få sitt första jobb med lägre utbildning, då AI gör en del av jobbet och

individerna själva bidrar mer med kognitiva förmågor, samtidigt som det leder till att kapaciteten hos de topputbildade ökar, då de får tillgång till avancerad AI som kan höja deras produktivitet dramatiskt.

Tänk dig att AI-tjänster i framtiden skulle bidra till att du inte arbetar, men att du ändå får lön. Skulle du se fram emot en sådan framtid eller inte?

Över hälften av svenskarna ser inte fram emot ett framtidsscenario där de får lön utan att arbeta. En tredjedel av svenskarna verkar dock tycka att det är en trevlig idé. Det är i högre grad yngre som ser fram emot en framtid där de får lön utan att arbeta än äldre. Bland åldrarna 18–49 år är det cirka en av tre svenskar som ser fram emot en framtid där de får lön utan att arbeta, medan det bland 50–64-åringarna är cirka en av fem och bland

65–79-åringarna endast en av tio som ser fram emot en sådan framtid. Värt att notera är att olika åldersgrupper kan ha olika förväntningar på vad en lön skulle kunna innebära, och att begreppet inte i sig säger något om hur hög en sådan ersättning skulle vara. Här kan nuvarande förutsättningar så som pension bidra till respondenternas inställning.

Resultatet skulle till stor del kunna förklaras av hur idén om att få lön utan att arbeta ses och uppfattas i samhället. Idag är det ofta förknippat med ett socialt stigma att leva på bidrag, vilket kan bidra till en negativ syn på konceptet. Om synen förändras och idén om att få lön utan att arbeta blir mer normaliserad och accepterad, kan också attityderna bland människor ändras.

Det är också viktigt att förstå arbetets betydelse för individens självkänsla och personliga utveckling. Arbete ger inte bara ekonomisk trygghet, utan också en känsla av mening, prestation och gemenskap. Dessa aspekter är viktiga för vårt välmående och personliga utveckling, och det kan vara så att många inte vill missa dessa fördelar även om de skulle kunna få lön utan att arbeta.

Så används AI idag

Ett exempel på hur AI kan stötta medarbetare snarare än att ersätta dem är svenska klädkedjan Lindex, som utvecklat en AI-lösning för sina butiker. AI-tekniken hjälper personalen att analysera kundflöden och lagerbehov i realtid, vilket frigör tid och resurser för att fokusera på kundinteraktion och service. Denna typ av AI-lösning visar hur tekniken kan komplettera mänskligt arbete och öka effektiviteten, snarare än att leda till minskad arbetstid eller ersätta anställda. Det understryker även att AI kan skapa nya möjligheter för medarbetare att utvecklas i sina roller och öka sin produktivitet.

AI och framtiden

I ljuset av den snabba utvecklingen inom artificiell intelligens har svenskarnas förväntningar och farhågor kring teknikens framtid blivit alltmer framträdande. Undersökningens resultatet ger oss en inblick i hur svenskarna ser på AI:s roll i framtiden och dess potentiella inverkan på samhället.

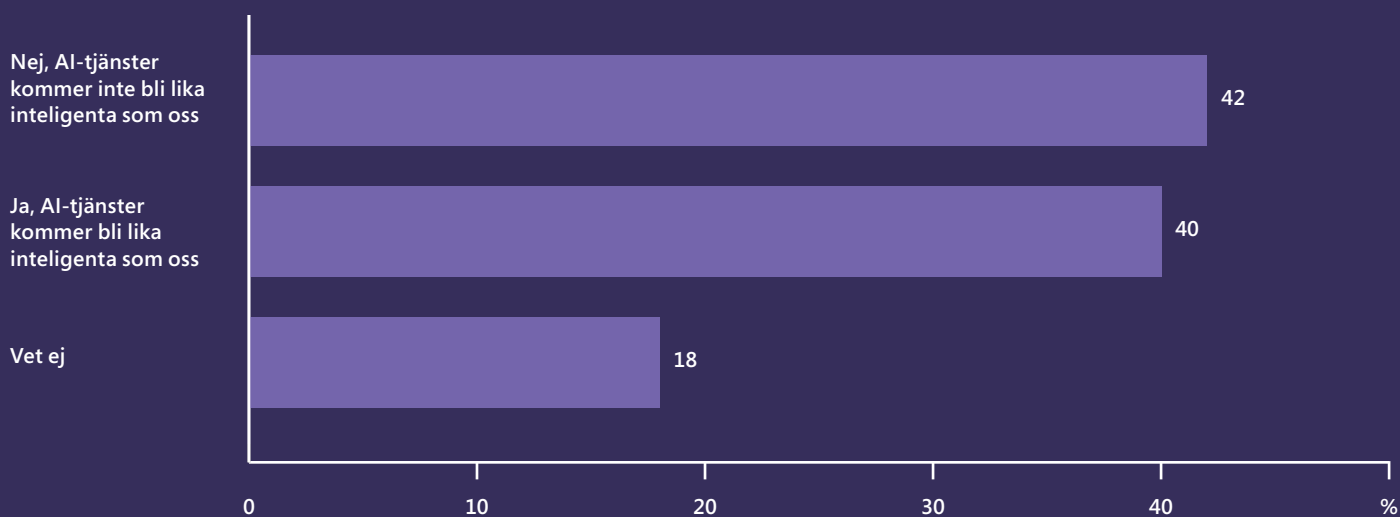
Fyra av tio svenskar tror att AI kommer lyckas nå en intelligensnivå och förståelse likvärdig med människors. Lika många, fyra av tio, uttrycker tvivel om AI:s förmåga att matcha mänsklig intelligens. Samtidigt har oro för AI-utvecklingen generellt ökat mellan 2019 och 2024. Med en ökning av svenskar som känner sig "ganska oroliga" signalerar detta en medvetenhet om de komplexa utmaningar som AI medför.

Men det finns fortsatt många svenskar som känner ett lugn vilket antyder en tillit till regleringar, etiska ramar och

den fortsatta förmågan hos människor att styra AI:s inriktning och användningsområden. Oro kring AI grundar sig ofta i att tekniken ska förändra arbetsmarknaden, riskera personlig integritet, och minska sociala interaktioner. Frågan om övervakning och datasäkerhet är också central, då AI-system ofta kräver stora mängder data för att fungera effektivt.

Människor uppvisar en osäkerhet kring hur AI kommer att utvecklas och integreras i samhället. Denna osäkerhet speglar sannolikt i större grad förhoppningar och farhågor om framtiden än faktiska, konkreta fakta, vilket tyder på en befolkning som är försiktigt optimistisk men samtidigt medveten om behovet av ansvarsfull hantering av tekniken. Det understryker vikten av att fortsätta utveckla AI med etiska riktlinjer för att säkerställa en balanserad och gynnsam integration av AI i samhället.

Tror du att AI-tjänster i framtiden kommer bli lika intelligenta som oss människor, eller tror du inte det?

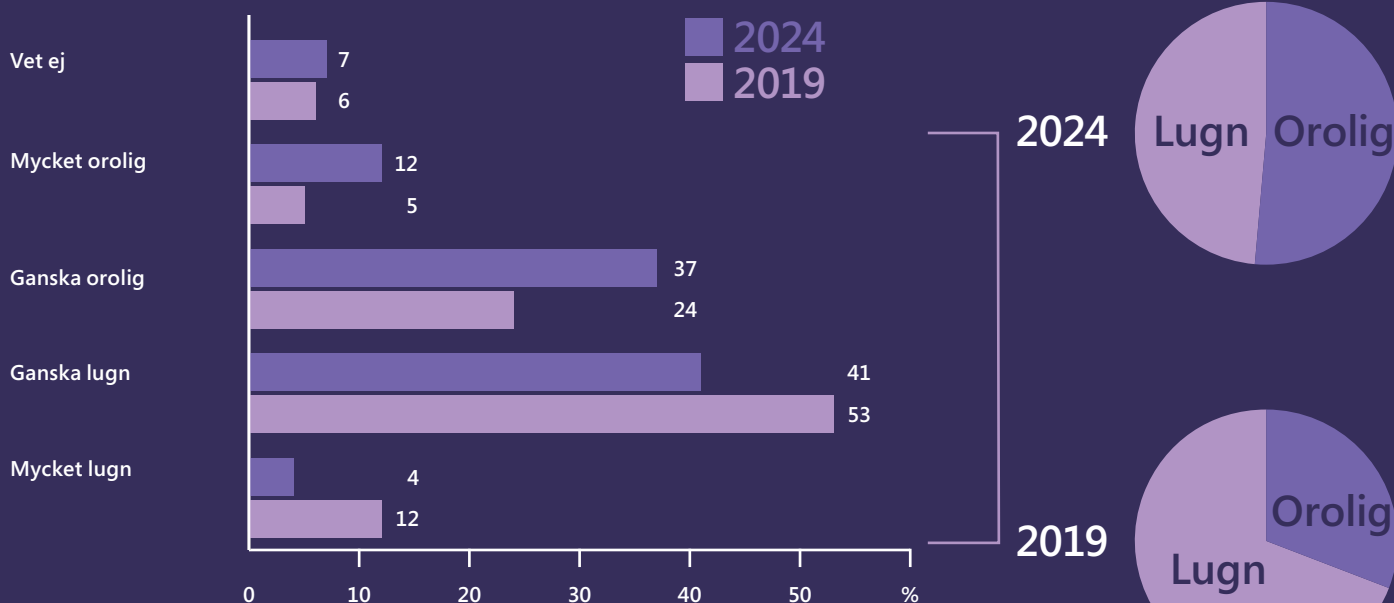
Ju mer svenskarna reflekterar över AI, desto större blir deras oro inför en framtid tillsammans med AI. I undersökningen ställdes frågan "Känner du dig lugn eller orolig när du tänker på framtiden med AI?" som första fråga till hälften av de svarande och som sista till andra hälften.

Resultatet visar att när frågan ställdes som sista fråga, ökade andelen oroliga med 16 procentenheter till 64

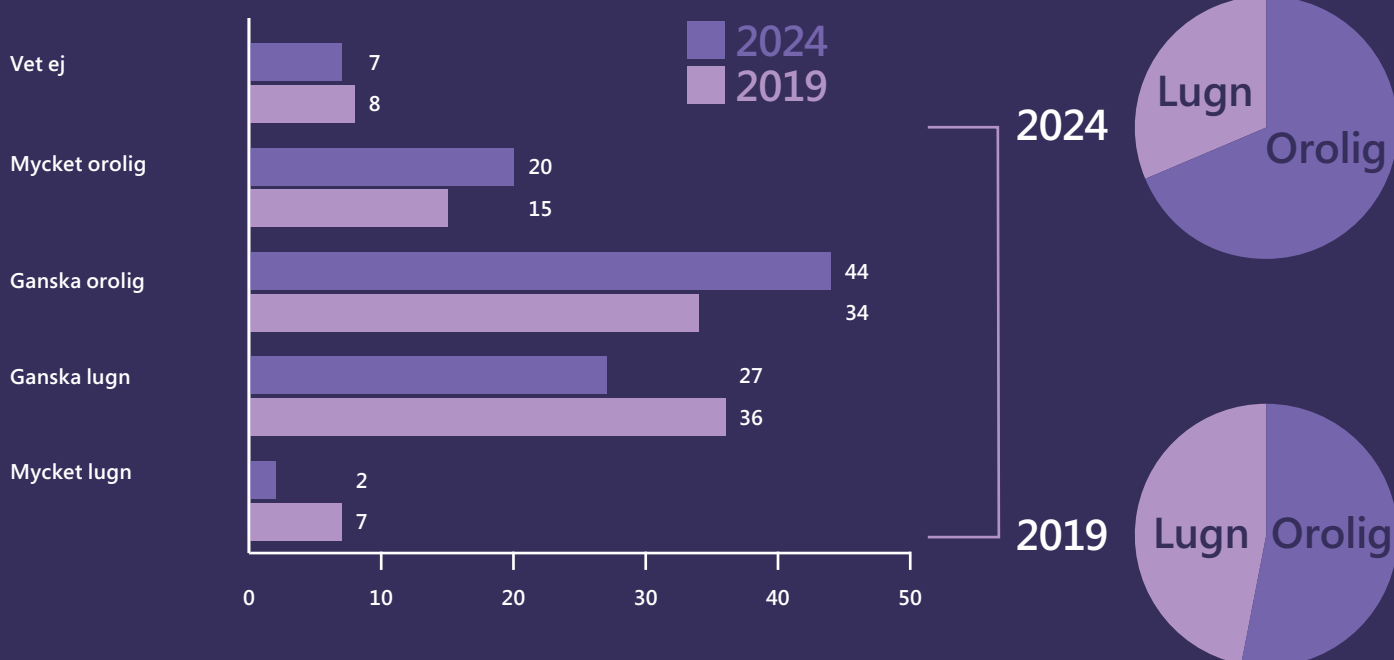
procent. Och 29 procent svarade att de kände lugn inför en framtid med AI. När samma frågade besvarades som första fråga uppgav 45 procent att de känner sig lugna med en framtid med AI. Trenden var densamma i den undersökning vi lät göra 2019. Det här visar att ju mer svenskarna låter sig spekulera kring AI, desto oroligare blir de – oavsett kön, ålder eller utbildning.

Känner du dig lugn eller orolig när du tänker på framtiden med AI?

Ställdes som första fråga i undersökningen till halva urvalet

Ställdes som sista fråga i undersökningen till halva urvalet

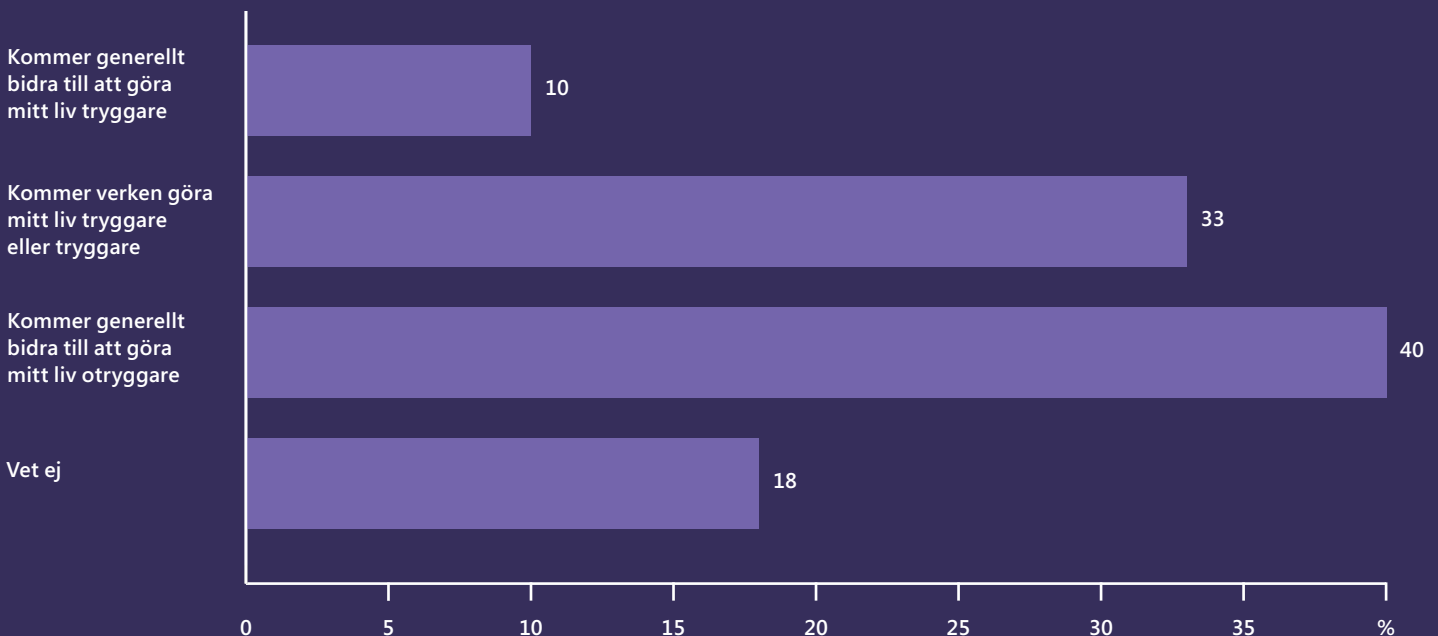

Bara 10 procent tror att deras liv blir tryggare med AI. Hela fyra av tio tror däremot att deras liv blir otryggare när AI slagit igenom. Tre av tio menar att det inte blir någon förändring.

Att oro och otrygghet ökar kan förklaras med att man ofta är mer orolig för de saker man inte känner till.

AI är komplicerat med många olika aspekter och det påverkar en rad olika områden både privat och i arbetslivet. Det gör att behovet att utbilda kring effekterna av AI ökar, så att fler också får praktisk erfarenhet (inte bara teoretisk) och också kan besvara de frågor som dyker upp när de känner sig oroliga.

Tror du att AI-tjänster i framtiden generellt kommer bidra till att göra ditt liv tryggare eller otryggare?

Om undersökningen

Bakgrund

Undersökningen har genomförts av Novus på uppdrag av Microsoft. Målet med undersökningen har varit att få en ökad förståelse för hur svenskar i allmänheten uppfattar hur en framtid där AI har slagit igenom på bred front kommer att påverka samhället. Undersökningen jämför också

resultat från en undersökning på initiativ av Novus och AddAI som genomfördes 26 september – 2 oktober 2019, i en webbaserad undersökning, med 1 062 intervjuer och ett riksrepresentativt urval av svenska allmänheten 18–79 år.

Genomförande

Intervjuperiod: 5–13 mars 2024

Metod: Webbaserad undersökning

Antal intervjuer: 1 062 intervjuer

Målgrupp: Riksrepresentativt urval av svenska allmänheten, 18–79 år (via Novus Sverigepanel)

Kort om Novus Sverigepanel

Novus Sverigepanel består av ungefär 50 000 panel-deltagare. Panelen är slumpmässigt rekryterad (man kan

inte anmäla sig själv för att tjäna pengar eller för att man vill påverka opinionen) och är riksrepresentativ avseende ålder, kön och region i åldersspannet 18–84 år. Eventuella skevheter i panelstruktur avhjälps genom att ett riksrepresentativt urval dras från panelen samt av att resultatet viktas. Vi vårdar vår panel väl genom så kallad panelmanagement. Det innebär bland annat att vi ser till att man inte kan delta i för många undersökningar under en kort period, inte heller i flera liknande undersökningar. Vi har också ett system för belöningar till panelen.